

PRZYJACIEL I PRZYJACIÓŁKA
ZNACZY TO SAMO,
CO KOLEŻANKA I KOLEGA?

RENATA
PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Czas trwania zajęć:

2 godz. lekcyjne.

Temat:

Przyjaciół i przyjaciółka znaczy to samo, co koleżanka i kolega?

Cele główne:

- uświadomienie uczniom, czym jest przyjaźń, a czym koleżeństwo,
- kształtowanie postaw przyjacielskich i koleżeńskich,
- doskonalenie współdziałania i porozumienia z innymi,
- rozwijanie przedsiębiorczości,
- stymulowanie emocjonalno-społecznej i motywacyjnej sfery rozwoju uczniów.

Cele operacyjne – uczeń:

- ułoży pytanie na temat przyjaźni i koleżeństwa, wytłumaczy, na czym polega przyjaźń i koleżeństwo, wykaże się postawą godną przyjaciela i kolegi, wykorzysta wiadomości do poprawnego zapisu wyrazów, poprawnie napisze zdania, wystąpi w scenie rodzajowej, skorzysta z pomocy koleżeńskiej, zaangażuje się w tok zajęć.

Metody:

wizualizacja, waloryzacyjne, scenki rodzajowe, twórczego rozwiązywania problemów – dywanik pomysłów, pracy we współpracy, definiowania pojęć – metoda kuli śnieżkowej.

Formy pracy:

zbiorowa, w parach, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

maskotki Porządnisia i Żarusia, rekwizyty do scenek sytuacyjnych, kartki i paski papieru.

Przebieg zajęć:

- 1. Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU** – wyjaśnienie, czym jest koleżeństwo, a czym przyjaźń, trenowanie postaw koleżeńskich i przyjacielskich, tworzenie definicji tych pojęć, konstruowanie rad dla przyjaciela i kolegi.
- 2. Nauczyciel przedstawia gości**, którymi są **Porządniś** i **Żaruś** z Literkowa – specjaliści od przyjaźni i koleżeństwa.
- 3. Przeprowadzenie wywiadu z gośćmi na temat bycia przyjacielem i kolegą.** Uczniowie mają ustalić w grupach, o co warto zapytać. Każda z grup zadaje dwa pytania – po jednym dla każdego z gości – i musi mieć kilka innych propozycji na wypadek, gdyby jej pomysły zostały wykorzystane wcześniej. W roli przyjaciół występuje nauczyciel.

Podczas wywiadu padają słowa kluczowe, które nauczyciel zapisuje pod wyrazami: „przyjaźń” i „koleżeństwo”. (Nauczyciel może znaleźć ciekawostki na temat Żarusia i Porządniśia w: Pasybowska Renata, *Program nauczania ortografii w klasach I–III. Moi przyjaciele z Literkowa*, Impuls, Kraków 2017).

4. **Trening przyjacielskich i koleżeńskich zachowań.** Na podstawie informacji zaczerpniętych z wywiadu uczniowie mają odegrać jedno zachowanie koleżeńskie i jedno przyjacielskie. Specjaliści z Literkowa dokonują oceny. Rozmowa na temat podanych przykładów.
5. **Konstruowanie definicji przyjaźni i koleżeństwa. Podział klasy na dwie grupy.** Jedna pracuje nad jednym pojęciem, a druga nad drugim metodą kuli śniegowej.
6. **Wzajemna ocena definicji.** Uczniowie spotykają się w swoich dużych grupach i oceniają jakość wyjaśnienia pojęcia stworzonego przez zespół przeciwny.
7. **Samoocena.** Uczniowie próbują ocenić, czy ich znajomości są przyjacielskie, czy koleżeńskie. Próbują podać dowody na prawdziwość relacji.
8. **Stworzenie listy dobrych rad dla przyjaciela i kolegi.** Uczniowie pracują w parach i na jednej kartce piszą swoją propozycję, np. „Nie zdradzaj sekretów”. **Porządniś** i **Żaruś** dodają własne. W ten sposób powstaną dwa dywaniki, którymi może być usłana droga do przyjaźni i koleżeństwa.
9. **Podsumowanie zajęć.** Pożegnanie gości, którzy przed odejściem upewniają się, czy dzieci dobrze rozumieją pojęcia przyjaźni i koleżeństwa. Uczniowie przedstawiają dowody na swoją wiedzę.
10. **Zindywidualizowana ocena zaangażowania uczniów w tok zajęć.**

Komentarz metodyczny

Treningi zachowań są szczególnie przydatne dla dzieci ze SPE. Potrzebują one zobaczyć, usłyszeć i przeżyć sceny, które mogą się im przydarzyć w codzienności. Dzięki postaciom z Literkowa zapamiętują zapis trudnych wyrazów. Pomoc koleżeńska jest dla nich szansą na mały codzienny sukces.